

Fastställd av kommunfullmäktige
2006-01-25, § 5

AVFALLSPLAN FÖR ÅTVIDABERGS KOMMUN 2006

AVFALLSPLAN FÖR ÅTVIDABERGS KOMMUN 2006

Innehåll	Sida
Sammanfattning	3
Bakgrund och syfte	4
Planeringsförutsättningar	5
Befolkning	5
Näringsliv	5
Lagstiftning.....	5
Miljömål.....	6
Lokal Agenda 21	6
EU´s avfallshierarki	6
Kommunalt inriktningsbeslut om avfallshantering	7
Nuvarande avfallshantering i Åtvidabergs kommun.....	7
Sammanställning av avfallshantering och avfallsmängder år 2004.....	7
Organisation och ansvar för avfallshanteringen	8
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	8
Brännbart hushållsavfall	8
Avfall från fettavskiljare.....	9
Avfall från enskilda avloppsanläggningar	9
Latrin	9
Hushållens farliga avfall.....	9
Ej brännbart grovavfall.....	9
Producentansvarsavfall	10
Park- och trädgårdsavfall	10
Bygg- och rivningsavfall	10
Avfall från energiutvinning.....	11
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	11
Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten.....	11
Avfall från utvinning av mineraliska produkter.....	12
Branschspecifikt industriavfall	12
Ej branschspecifikt industriavfall	12
Specialavfall	12
Behandlingsanläggningar för avfall.....	13
Gamla avfallsupplag	14
Mål för avfallshanteringen.....	14
EU´s avfallshierarki	14
Nationella mål	14
Regionala mål	16
Lokala mål.....	17
Kommande avfallshantering i Åtvidabergs kommun.....	17
Information	17
Farligt avfall.....	18
Hushållsavfall.....	19
Producentansvarsavfall.....	20
Verksamhetsavfall.....	20
Korshults avfallsanläggning	21
Avgifts-/taxesystem.....	22
Tillsyn.....	22

Planfrågor	23
Regional samverkan	23
Avfallsplanens konsekvenser	24
Miljökonsekvenser	24
Ekonomiska konsekvenser	25
Praktiska konsekvenser	26
Referenser	26
Ordlista	27
BILAGA: Förteckning över gamla avfallsupplag i Åtvidabergs kommun	29

Sammanfattning

Denna avfallsplan är en del av kommunens renhållningsordning. Till renhållningsordningen hör även lokala föreskrifter för avfallshanteringen inom kommunen.

Övergripande mål är att avfallshanteringen inom Åtvidabergs kommun ska ske genom ökad återanvändning och återvinning av restprodukter och energi. Mängden avfall som måste deponeras skall minimeras så långt möjligt. I första hand skall dock uppkomsten av avfall överhuvudtaget förebyggas. Det avfall som ändå produceras ska vara så ofarligt som möjligt.

För att nå dit krävs ett stort engagemang och ansvar bland såväl boende, verksamheter som andra aktörer inom kommunens gränser. Grundläggande för framtidens avfallshantering i Åtvidabergs kommun är olika informationsåtgärder. Kommunen har ett särskilt ansvar för information inom avfallsområdet, även för sådant avfall som kommunen inte har insamlings- eller behandlingsansvar för. En annan viktig strategi är att de system som tillhandahålls för insamling av avfall är lättillgängliga och lätta att använda.

I punktform ska avfallshanteringen de närmaste åren inom Åtvidabergs kommun enligt denna avfallsplan kännetecknas enligt följande.

- Alla som bor och verkar i kommunen ska ha god kännedom om avfallshanteringen och dess betydelse för ekologisk hållbar utveckling. Kommunen ska utveckla informationen om avfallshanteringen.
- Ambitionen är att allt farligt avfall ska samlas in på ett miljömässigt korrekt sätt, såväl från hushåll som från verksamheter.
- Turer med miljöbil för insamling av hushållens farliga avfall ska genomföras i kommunen minst en gång vartannat år, som komplement till miljöstationen vid återvinningscentralen.
- Den fastighetsnära insamlingen av hushållsavfallet skall ske i ett kärl i en fraktion. Det insamlade avfallet ska behandlas genom förbränning i anläggning utanför kommunen.
- Matavfall från storkök, restauranger, livsmedelsbutiker och dylikt ska samlas in separat så att det kan kvalitetssäkras och genomgå biologisk behandling.
- Hushållen ska uppmärksammas på möjligheten till hemkompostering. Hur många som hemkomposterar köksavfall ska följas upp.

- Kommunen ska följa utvecklingen inom området biologisk behandling av avfall inför framtida lösningar för matavfall från hushållen.
- Producenternas materialbolag bör överväga fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper för att öka tillgängligheten och insamlingsgraden. På kort sikt bör materialbolagen på lämplig plats återupprätta den återvinningsstation som tidigare funnits i huvudortens centrum,
- Företag och andra verksamheter bör öka graden av källsortering av verksamhetsavfall och därmed minska mängden blandat/osorterat avfall. Kommunen och dess förvaltningar har som avfallsproducent samma ansvar som andra verksamhetsutövare.
- Korshults avfallsanläggning ska drivas vidare i kommunens regi och avsikten är att deponidelen anpassas enligt gällande bestämmelser för deponering av icke-farligt avfall (deponiklass 2). Öppettiderna ska ses över i syfte att förbättra tillgängligheten vid återvinningscentralen.
- Huvudprincipen är att alla som äger eller har nyttjanderätten till en fastighet genom renhållningstaxan ska bidra till alla de kostnaderna som kommunen har för hantering av allt hushållsavfall. Mottagningsavgifterna för verksamhetsavfall vid Korshults avfallsanläggning ska användas för att styra mot bättre källsortering och minimal deponering.
- En väl fungerande myndighetstillsyn är ytterligare ett sätt att styra avfallshanteringen och anläggningar för avfallshantering, utöver information och taxor/avgifter.
- Avfallshanteringen och anläggningar för avfall ska belysas tydligare i kommunens fysiska planering.
- Kommunen ska samverka med andra kommuner inom avfallsområdet.

Bakgrund och syfte

Alla kommuner är enligt 15 kap 11 § miljöbalken skyldiga att ha en renhållningsordning. Den ska innehålla de lokala föreskrifter om hantering av avfall som gäller inom kommunen samt en avfallsplan. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Renhållningsordningen ska fastställas av kommunfullmäktige.

Kommunen har obligatoriskt ansvar för insamling och behandling av hushållsavfall. Genom särskilt beslut har Åtvidabergs kommun också ett utökat ansvar för borttransport av farligt avfall även från industrier och andra verksamheter. I nuläget har kommunen avtal med Tekniska Verken i Linköping AB för detta så kallade transportmonopol för farligt avfall. Men det kommunala planeringsansvaret omfattar alla avfallstyper, även sådant som kommunen inte har bortforslingskyldighet eller behandlingsansvar för, t ex industriavfall.

Avfallsplanen ska redovisa kommunens mål och strategier för att uppnå en långsiktigt hållbar avfallshantering. Avfallsplanen är ett instrument för att styra avfallshanteringen mot de nationella, regionala och lokala mål som antagits i syfte att förbättra miljön.

Renhållningsordning med lokala föreskrifter och avfallsplan fastställdes av kommunfullmäktige 1993. Föreskrifterna reviderades 1996. Sedan dess har det skett förändringar både på nationell och också lokal nivå som gör att nya föreskrifter och en ny plan behövs. Samtidigt med upprättandet av en ny avfallsplan har de lokala avfallsföreskrifterna uppdaterats. Föreskrifterna innehåller detaljerade bestämmelser för avfallshanteringen i kommunen.

Planeringsförutsättningar

Befolkning

Vid årsskiftet 2004/2005 uppgick invånarantalet i Åtvidabergs kommun till 11 817 personer varav ca 60 % var bosatta i centralorten Åtvidaberg. Cirka 17 % av befolkningen bor i övriga fyra tätorter inom kommunen medan resterande cirka 23 % bor på landsbygden. Befolkningsutvecklingen i Åtvidaberg har under senare år varit negativ. Sedan 1990 har befolkningen minskat med drygt 900 personer, det vill säga med cirka 7 %.

I kommunen finns cirka 5 000 hushåll varav 35 % i flerfamiljshus och 65 % i en- eller tvåfamiljshus. Dessutom finns det cirka 700 fritidshus med renhållningsabonnemang.

Näringsliv

Sysselsättningen domineras av tillverkningsindustrin som står för drygt 30 % av arbetstillfällena i kommunen medan sysselsättning inom vård och omsorg uppgår till 17 %. Sysselsättningen inom handel och kommunikation uppgår till drygt 10 %. Jordbruk sysselsätter cirka 5 % av befolkningen.

Historiskt var Åtvidaberg en bruksort med några få stora företag. I dag har näringslivet i Åtvidaberg en sammansättning med tyngdpunkt på små och medelstora företag. Det största företaget är Partner Tech i Åtvidaberg AB som sysselsätter cirka 575 personer, vilket är 19 % av det totala antalet anställda inom det privata näringslivet i kommunen. Printcom Grafiska AB sysselsätter drygt 125 personer (4 %) och Baro Wood AB sysselsätter cirka 75 personer (2,5 %). Därefter kommer ett stort antal företag med mindre än 35 anställda.

Lagstiftning

Följande lagar, förordningar och föreskrifter styr kommunens avfallshantering och har påverkat innehållet i denna avfallsplan:

Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999 och ersatte tidigare lagstiftning inom renhållningsområdet. Bestämmelserna om avfall och producentansvar finns intaget i miljöbalkens kapitel 15 vilket innebär att avfallshanteringen också berörs av övriga kapitel i miljöbalken såsom allmänna mål och hänsynsregler.

I miljöbalkens hänsynsregler (kap 2) återfinns regler om kunskapskrav och försiktighetsprincip. Här finns också bestämmelser om produktval och hushållning med råvaror och energi samt krav på att utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning.

Under 1990-talet kom en hel rad direktiv från EU som berör avfall. De har efterhand införlivats i vår svenska lagstiftning och har, och kommer även i framtiden att få, stor påverkan på vår svenska avfallshantering.

Avfallsförordningen ersatte från och med år 2002 den gamla renhållningsförordningen och förordningen om farligt avfall. Här finns till exempel krav på utsortering av brännbart avfall vid källan. Här framgår också att avfall endast får transporteras yrkesmässigt av den som har särskilt tillstånd. I särskilda *förordningar om producentansvar* regleras producenternas ansvar för vissa avfallstyper. Detta gäller förpackningar, returpapper, bilar, däck samt elektriska och elektroniska produkter. I *förordningen om batterier* ges kommunen ansvar att tillhandahålla insamlingssystem för småbatterier.

I *förordningen om deponering av avfall* finns bestämmelserna om förbud mot deponering av brännbart avfall och organiskt avfall från och med 2002 respektive 2005. Här beskrivs också hur deponier ska vara utformade. Krav på botten- och topptäckning finns för tre kategorier av deponier (deponi för farligt avfall, deponi för icke-farligt avfall och deponi för inert avfall). Under deponin ska det dessutom finnas en geologisk barriär som uppfyller vissa krav. Deponiägaren ansvarar för underhåll, övervakning och kontroll i minst 30 år efter det att en deponi har avslutats. *Naturvårdsverkets föreskrifter om deponering, kriterier och förfaranden vid mottagning av avfall vid deponier* innehåller bestämmelser om hur avfall ska tas emot och när och hur provtagning skall genomföras. Avfall som deponeras ska ha genomgått en grundläggande karakterisering och det är avfallsproducenten som ansvarar för att den görs. Det finns gränsvärden för avfall som får tas emot på en deponi. Deponiägaren ska kontrollera de handlingar som rör avfall som deponeras.

För att ytterligare styra avfallet bort från deponering så finns *Lag och förordning om skatt på avfall*. Det tas ut ett skattebelopp per ton som deponeras. Det finns även förslag på skatt på den fossila delen av avfall som förbränns.

Miljömål

Förutom de rent lagmässiga förändringarna, har 90-talets miljöpolitik präglas av en omarbetning av de nationella miljömålen, från att ha utgjort en stor mängd olika mål till att omfatta endast 16 så kallade miljökvalitetsmål. Som en direkt följd av detta har även de regionala miljömålen omarbetats och finns publicerade av länsstyrelsen i rapporten *Mål i sikte – Miljömål för Östergötland* (Rapport 2004:3)

Lokal Agenda 21

Kommunfullmäktige antog den 17 december 1999 ett visionsdokument för arbetet med lokal Agenda 21. I detta dokument finns bland annat lokala mål inom avfallsområdet.

EU's avfallshierarki

EU's medlemsstater har enats om en hierarki för hur avfall ska tas omhand. I första hand ska uppkomsten av avfall förebyggas. Deponering är det sista valet när varken återvinning av material eller energi är möjlig.

Prioritering av avfallshantering skall ske i följande ordning:

1. Minimera uppkomst och minska farlighet
2. Återanvändning
3. Materialåtervinning, inkl. biologisk behandling av organiskt avfall
4. Energiåtervinning
5. Deponering

Kommunalt inriktningsbeslut om avfallshantering

I samband med ny renhållningsupphandling beslutade Tekniska nämnden den 7 februari 2005, TN § 17, att insamling av hushållsavfall hos abonnenter skall ske i kärl som nu i en fraktion och avfallet även kommande period skall transporteras till en förbränningsanläggning. Detta ska dock kompletteras med separat insamling av organiskt avfall från storkök o. dyl. för transport till anläggning för biologisk behandling.

Nuvarande avfallshantering i Åtvidabergs kommun

Sammanställning av avfallshantering och avfallsmängder år 2004

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om innehållet i kommunal avfallsplan ska planen innehålla uppgifter om de avfallstyper som uppkommer inom kommunen, avfallets ursprung samt i vilka mängder varje avfallstyp förekommer. Beskrivningen nedan avser förhållandena år 2004. Avfallsmängderna varierar från år till år. Den bästa kunskapen och den säkraste statistiken finns för hushållsavfall och farligt avfall. För verksamhets- och industriavfall är statistiken mindre tillförlitlig. Uppgifter har samlats in från de kända avfallsentreprenörer som verkar inom kommunen. Som underlag finns också mottagningsjournalen vid Korshults avfallsanläggning. Men en del uppskattningar har gjorts beträffande mängderna. Ambitionen vid sammanställningen har inte varit att redovisa exakta siffror utan storleksordningar för att få en översiktlig bild av avfallshanteringen inom kommunen.

Avfallsgrupp (SNFS 1991:3)	Total Ton/år	Deponering Ton/år	Förbränning Ton/år	Övrig återvinning Ton/år
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	5 090	30	3 580	1 480
Park- och trädgårdsavfall	1000	0	400	600
Bygg- och rivningsavfall	1 100	775	250	75
Avfall från energiutvinning	240	0	0	240
Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten	920	160	0	760
Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten	0	0	0	0
Avfall från utvinning av mineraliska produkter	0	0	0	0
Branschspecifikt industriavfall	1 500	0	0	1 500
Ej branschspecifikt industriavfall	530	75	380	75
Specialavfall	240	10	95	135
Summa:	10 620	1050	4 705	4865

Man ser att i storleksordningen 10 000 ton avfall hanterades totalt i kommunen under år 2004. Cirka 10 % deponerades (varav drygt hälften är massor som användes på deponin för konstruktion och täckning), cirka 45 % förbrändes och cirka 45 % gick primärt till någon form av materialåtervinning.

Organisation och ansvar för avfallshanteringen

Enligt Tekniska nämndens regelmente är det nämnden som är ansvarig för utförande av kommunens renhållningsskyldighet. Tekniska nämnden beslutar om avfallshanterings inriktning och omfattning och föreslår budget för avfallshanteringen. Nämnden ger också förslag till renhållningstaxa, vilken fastställs av kommunfullmäktige.

Tekniska förvaltningen är verkställande förvaltning och har organiserat avfallshanteringen inom Va- och avfallsenheten. Insamlingen av hushållsavfall hos abonnenterna är utlagd på entreprenad. Detta hushållsavfall omhändertas i förbränningsanläggning utanför kommunen.

Verksamheten vid Korshults avfallsanläggning sker till största delen i kommunens egen regi med egen anställd personal. Verksamheten vid Korshult innefattar mottagning, sortering och omlastning av avfall för material- och energiåtervinning samt, numera till mindre del, deponering (deponiklass 2 för icke-farligt avfall). Hushåll med renhållningsabonnemang i kommunen får kostnadsfritt lämna grovavfall vid avfallsanläggningen. Som krav ställs att avfallet sorteras i de behållare/fack som finns för olika avfallsfraktioner på anläggningens återvinningscentral. Vid Korshult finns också en miljöstation för mottagning och mellanlagring av hushållens farliga avfall.

Producenternas materialbolag ansvarar för insamling av avfall med producentansvar. För hushållen finns återvinningsstationer på åtta olika platser inom kommunen, inklusive en återvinningsstation vid Korshults avfallsanläggning.

Annat avfall än hushållsavfall hanteras av enskilda transportföretag och avfallsentreprenörer på direkt uppdrag från avfallsproducenterna. En del av detta avfall transporteras till kommunens avfallsanläggning vid Korshult och tas emot och hanteras där enligt särskild taxa.

Kommunens transportmonopol för verksamhetens farliga avfall utförs för närvarande genom avtal med Tekniska Verken i Linköping AB. Företag med farligt avfall kontaktar direkt Tekniska Verken för deklaration och borttransport.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Med hushållsavfall avses sådant avfall som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar avfall som kommer från hushåll. Med ”därmed jämförligt avfall från annan verksamhet” avses sålunda det hushållsliknande avfall som uppkommer på grund av att människor, oavsett ändamål eller verksamhet, uppehåller sig i en lokal, till exempel avfall från personalmatsalar, restauranger, toaletter, livsmedelsbutiker m fl. Ingen annan än kommunen eller den som kommunen anlitar får transportera hushållsavfall. Det är kommunens ansvar att samla in och transportera hushållsavfallet till en behandlingsanläggning. Kommunen har rätt att ta betalt för detta enligt en taxa som ska vara fastställd av kommunfullmäktige.

Brännbart hushållsavfall

Under 2004 kördes cirka 3 500 ton hushållsavfall till förbränning. Detta inkluderar cirka 300 ton brännbart grovavfall som lämnats vid återvinningscentralen vid Korshults avfallsanläggning.

Tömning av abonnenternas sopkärl sker var 14:e dag vid enfamiljshus och varje vecka vid större flerfamiljshus. Hos permanentboende och verksamheter sker hämtning under hela året

och vid fritidshus 10 gånger under perioden maj-oktober. Vid behov kan abonnenten beställa ytterligare hämtningar. Fastighetsnära hämtning av hushållens grovavfall sker enligt särskilt schema. Sådant grovavfall kan även lämnas på återvinningscentralen vid Korshult.

Avfall från fettavskiljare

Cirka 7 ton avfall från tömning av fettavskiljare deponerades på Korshult. Hämtningen utförs av kommunens entreprenör med slamsugningsfordon minst en gång per år eller efter ytterligare beställning av avfallsproducenten. Från och med 2005 är det förbjudet att deponera organiskt avfall om inte dispens erhållits.

Avfall från enskilda avloppsanläggningar

Från tömning av slamavskiljare i enskilda avloppsanläggningar kördes cirka 3 000 ton avloppsslam till inloppsdelen vid Håckla avloppsreningsverk. Torrsubstanshalten (TS) är cirka 1 % varför det motsvarar 30 ton TS/år. Hämtningen utförs av kommunens entreprenör minst en gång per år eller efter annat fastställt intervall beroende på avloppsanläggningens belastning och dimensionering. Detta avfall redovisas inte i sammanställningen över mängder eftersom det behandlas i reningsverket. Det utgör en del av producerat rötslam som redovisas under rubriken Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten.

Latrin

Latrin i plastkärl med lock hämtades från 76 abonnenter, varav en permanentboende. 858 kärl samlades in 2004. Ett fullt latrinkärl väger cirka 35-40 kg, Mängden totalt uppskattas till maximalt 30 ton per år. Hämtningen utfördes av kommunens entreprenör i samband med övrig avfallshämtning på landsbygden. Latrinkärlet har tidigare deponerats på Korshult men på senare tid transporterats till avfallsanläggningen i Linköping i samtransport med hushållsavfallet. Från och med 2005 är det förbjudet att deponera organiskt avfall om inte dispens erhållits. Nya lösningar för hantering av latrin kommer förhoppningsvis att tas fram.

Hushållens farliga avfall

Under 2004 har totalt 34 ton farligt avfall tagits emot vid mellanlagringsstationen vid Korshult. I detta ingår cirka 3 ton osorterade småbatterier som även kommer från de batterirör som finns hos försäljningsställen inom kommunen. Dessutom, utöver ovan angivna mängder, har cirka 20 ton blyackumulatorer (bilbatterier) tagits emot vid miljöstationen. Bilbatterierna skickas för återvinning av bly m.m.

I de redovisade mängderna ingår en del farligt avfall från mindre verksamheter som felaktigt använt sig av kommunens miljöstation. Kommunen har under år 2004-2005 särskilt informerat företag om de regler som gäller för yrkesmässig hantering av farligt avfall.

Allt farligt avfall, såväl från hushållen som verksamheter, redovisas i sammanställningen under rubriken Specialavfall. Elektriskt och elektroniskt avfall, varav en del kan rubriceras som farligt avfall, redovisas som producentansvarsavfall nedan.

Ej brännbart grovavfall

Grovavfall från hushåll är skrymmande avfall som inte ryms eller av andra skäl inte ska läggas i behållare för hushållsavfall. Grovavfallet hämtas vid respektive fastighet enligt särskilt hämtschema men kan även lämnas vid återvinningscentralen på Korshults avfallsanläggning. Vid Korshult togs 256 ton metallskrot emot under 2005 för omlastning och borttransport till återvinning. Ej brännbart, blandat avfall sorteras vid anläggningen. Via återvinningscentralen där huvuddelen är från hushåll lämnades 76 ton blandat avfall. En

uppskattning är att cirka 30 % av detta avfall blir deponeringsrest och övrigt avfall går till återvinning av material eller energi.

Ett ganska vanligt förekommande problem i kommunen är nedskräpning av naturen på grund av dumpat grovavfall.

Producentansvarsavfall

Hushållsavfall som producenterna har ansvar för är returpapper, förpackningar av papper, glas, plast och metall samt elektriska och elektroniska produkter. Från och med den 13 augusti 2005 ingår även kasserade kylar och frysar i producenternas ansvar för elavfall. Syftet med producentansvar är att få produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och som inte innehåller miljöfarliga ämnen. Producenterna ska se till att det finns lämpliga insamlingssystem. Producenterna ska också se till att avfallet återanvänds, materialåtervinns, energiutvinns eller tas om hand på något annat miljömässigt godtagbart sätt. I Åtvidabergs kommun finns återvinningsstationer på åtta olika platser. En av dessa finns vid återvinningscentralen på Korshults avfallsanläggning där det är möjligt att lämna producentansvarsavfall. Avfallet hämtas av producenterna. Även uttjänta bilar (registrerade efter 1997) och bildäck omfattas av producentansvar, men detta avfall hanteras inte vid återvinningsstationerna eller Korshult.

Enligt tillgänglig statistik samlades cirka 1220 ton producentansvarsavfall in under 2004 i Åtvidabergs kommun. Allt producentansvarsavfall redovisas som hushållsavfall, även det som kommer från verksamheter eftersom det inte i alla fall har gått att urskilja i statistiken.

Insamlade mängder (ton/år) av förpackningar, returpapper och elavfall (inkl. vitvaror) 2004:

<u>Glas</u>	<u>Plast</u>	<u>Metall</u>	<u>Kartong</u>	<u>Returpapper</u>	<u>Elavfall</u>
200	10	60	250	570	130

Park- och trädgårdsavfall

Park- och trädgårdsavfall utgörs i huvudsak av grenar, kvistar, ris, löv och gräsklipp. Avfallet får lämnas på tre platser inom kommunen: vid korsningen Kolhusgatan-Häcklövägen i Åtvidaberg, vid Ångsvägen i Grebo och på återvinningscentralen inom Korshults avfallsanläggning. Kommunens entreprenör behandlar avfallet genom att grenar och grövre ris flisas till bränsle och övrig del komposteras till jordförbättringsmedel.

En del av avfallet komposteras inom respektive fastighet där avfallet uppkommer. Men det förekommer också problem med att trädgårdsavfall dumpas intill villaområden och orsakar nedskräpning. Det förekommer även att trädgårdsavfall eldas fritt vilket ofta ger störningar i omgivningen på grund av luftföroreningar och lukt.

Det saknas statistik över mängden park- och trädgårdsavfall. Den totala mängden uppskattas dock grovt till i storleksordningen 1000 ton per år varav 400 ton grenar, ris o dyl. som flisas till bränsle och 600 ton övrigt avfall som komposteras.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall tas emot på Korshults avfallsanläggning mot avgift. Cirka 110 ton, däribland fönsterglas, mineralbaserad isolering och gipsavfall, deponerades direkt 2004.

Träavfall från verksamheter, som till huvuddelen bedöms utgöra bygg- och rivningsavfall, flisas av entreprenör inom avfallsanläggningen. Mängden under 2004 var cirka 80 ton. I övrigt skiljs inte bygg- och rivningsavfall från annat avfall vid invägning av blandat och brännbart avfall. En grov uppskattning är att 50 % av detta avfall ryms inom denna rubrik. Det innebär cirka 250 ton respektive 70 ton 2004. Av det blandade avfallet blev cirka 30 % sorteringsrest som deponeras. Övrigt avfall gick till energiutvinning och materialåtervinning. Till konstruktionsmaterial på deponin gick dessutom direkt cirka 100 ton betongskrot och cirka 35 ton uppbruten asfalt. 455 ton schaktmassor togs också emot som konstruktionsmaterial och täckmassor för deponins utformning.

Avfallsgruppen ingår inte i kommunens ansvar och avfallet kan även direkt köras någon annanstans. Dessa mängder är i sådant fall okända för kommunen i dagsläget. Ett lokalt avfallsföretag har nyligen startat ett eget mindre upplag för hantering av rivningsavfall. Och en avfallstransportör har från och med 2005 egen mottagning och omlastning inom Åtvidabergs tätort.

Ett problem är, trots differentierad mottagningstaxa, att mycket avfall är blandat även om gällande regler föreskriver att brännbart bygg- och rivningsavfall avfall skall sorteras vid källan med undantag endast om tillgängligt utrymme är otillräckligt eller det i övrigt inte är möjligt att sortera på plats.

Avfall från energiutvinning

Aska från fyra större fastbränsleeldade pannor tas för närvarande emot av entreprenör på komposteringsgården vid Korshults avfallsanläggning. Mängden under år 2004 var cirka 240 ton. Avsikten är att genomföra försök för askåterföring, kompostering, anläggningsytor e dyl. Askan har tidigare år deponerats. Från och med 2005 måste askan innehålla mindre än 18% TOC (totalt organiskt kol) för att få deponeras.

Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten

Under 2004 kördes cirka 760 ton rötslam (280 ton torrsbstans) från Håckla avloppsreningsverk till ett komposteringsförsök vid Korshults avfallsanläggning. Till detta ska läggas cirka 60 ton avloppsrens och cirka 100 ton slamavfall från sandfång, ledningar och pumpstation som deponerades direkt på deponin. Rötslammet har fram till hösten 2003 deponerats. Ett problem är att slammet innehåller för mycket koppar för att få användas direkt på jordbruksmark. Från och med 2005 är det förbjudet att deponera organiskt avfall om man inte har erhållit dispens. Komposterat avloppsslam är undantaget från deponeringsförbudet.

Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

Det finns inga kända mängder i denna kategori som inte förs till gruppen specialavfall/farligt avfall.

Det kan dock tilläggas att i storleksordningen 100 000 m³ lakvatten uppkommer inom Korshults avfallsanläggning. Lakvattnet samlas upp i en sedimenteringsdamm efter sandfång och luftningsdel. Därifrån återpumpas lakvattnet över redan ianspråktagen del av deponin. En mindre del bräddar dock vid enstaka tillfällen ut till intilliggande våtmark och dike. Bräddad volym ska registreras. Inom viss avfallsstatistik redovisas lakvatten från deponier som ”avloppsslam från industrier”, dock inte här.

Avfall från utvinning av mineraliska produkter

Det uppkommer såvitt känt inget sådant avfall i kommunen.

Branschspecifikt industriavfall

Metallskrot, metallspån o dyl. från verkstadsindustrier och andra verksamheter tas omhand av ett lokalt skrotföretag. Företaget har meddelat att man samlat in i storleksordning 1 500 ton skrot från verksamheter inom kommunen under år 2004. Här behandlas all metallskrot som branschspecifikt avfall.

Bark och sågspån uppkommer vid sågverk. Detta används internt eller transporteras bort som bränsle eller råvara. Dessa mängder redovisas inte här.

Eventuellt övrigt branschspecifikt avfall kan med nuvarande kunskap inte skiljas från det ej branschspecifika avfallet nedan. Såväl blandat som brännbart avfall som tas emot vid Korshult kan innehålla avfall från båda grupperna men redovisas som ej branschspecifikt avfall.

Ej branschspecifikt industriavfall

Vid Korshults avfallsanläggning mottas avfall från verksamheter mot avgift. Under 2004 var de direkt invägda mängderna cirka 500 ton blandat avfall och 140 ton brännbart avfall. 50 % av detta uppskattas höra till bygg- och rivningsavfall (se ovan) varför mängderna under denna rubrik sammanlagt blir 250 ton respektive 70 ton. Till detta kommer att två större företag har kört sitt brännbara avfall direkt till förbränning, tillsammans 210 ton. Av det blandade avfallet uppskattas att 30 % blev kvar som deponeringsrest vid sorteringen. Övrig utsorterad del gick till energi- eller materialåtervinning.

Från och med 2005 finns en privat mottagning och omlastning av verksamhetsavfall inom Åtvidabergs tätort varför mängderna industriavfall och bygg- och rivningsavfall förväntas minska vid Korshults avfallsanläggning.

Specialavfall

Till specialavfall hör farligt avfall och annat avfall som på grund av hälsofarliga och miljöstörande egenskaper bör hanteras särskilt. Farligt avfall definieras i avfallsförordningen. Kommunen har ansvar för såväl insamling som bortforsling av hushållens farliga avfall. Genom särskilt beslut råder också frivilligt så kallat transportmonopol för verksamheters farliga avfall inom Åtvidabergs kommun. Detta utförs genom avtal av Tekniska Verken i Linköping AB. Avfallsproducenten måste kontakta Tekniska Verken för deklaration av avfallet och beställning av borttransport. Det innebär att det finns en samlad och lättillgänglig statistik som redovisas årligen till kommunen.

Under 2004 insamlades 153 ton farligt avfall från företag och verksamheter via Tekniska Verken. Till detta kommer hushållens farliga avfall som även redovisats ovan med 34 ton.

Jämförelse de senaste fem åren (ton per år):

Farligt avfall:	2000	2001	2002	2003	2004
Verksamheter	138	122	284	377	153
Hushåll	26	34	40	32	34

Under 2002 och 2003 ingår farligt avfall från en omfattande marksanering inom kommunen i de redovisade mängderna från verksamheter.

Cirka 10 ton asbesthaltigt avfall deponerades 2004 i separat cell inom Korshults avfallsanläggning.

Elektriskt och elektroniskt avfall redovisas under rubriken Producentansvarsavfall. När det gäller blyackumulatorer (bilbatterier o dyl.) togs cirka 20 ton emot vid Korshults miljöstation. Men blyackumulatorer tas även emot på försäljningsställen eller hämtas direkt hos större företag och bilskrotar men är undantaget transportmonopolet för farligt avfall. Denna mängd är sålunda inte helt känd. Men med tillgänglig statistik som grund uppskattas även detta avfall till cirka 20 ton. Totalt skulle i sådant fall mängden större ackumulatorer vara cirka 40 ton.

Behandlingsanläggningar för avfall

Det finns ett stort antal behandlingsanläggningar i landet för olika typer av avfall. Avfall transporteras till dessa till stor del oberoende av kommungränserna. Till exempel har hushållsavfall från Åtvidaberg sedan början av 1980-talet transporterats till Linköping för förbränning. Här redovisas dock endast anläggningar med verksamhet inom Åtvidabergs kommun. Enligt föreskrifter om kommunal avfallsplan ska planen innehålla uppgifter om de områden eller anläggningar i kommunen där avfall bortskaffas.

Namn	Typ av verksamhet
Åtvidabergs kommun, Korshults avfallsanläggning	Sortering, krossning, mellanlagring och omlastning av hushållsavfall och verksamhetsavfall Mellanlagring av hushållens farliga avfall Deponering av inert och icke-farligt avfall
Åtvidabergs kommun, Häckla	Mellanlagring och sönderdelning / återvinning av uppbruten asfalt
Åtvidabergs kommun, Nygård-Örstorp	Sortering och mellanlagring av rena jordmassor Hantering av parkavfall
Allrenhållning AB, Korshults avfallsanläggning	Kompostering av park- och trädgårdsavfall, avloppsslam mm.
Allrenhållning AB, Fågelsångens industriområde	Sortering, mellanlagring och omlastning av verksamhetsavfall
Svensk Materialåtervinning AB, Vrånghult	Mellanlagring och flisning av rivningsavfall/returträ
Östgöta Metall & Skrot AB, Fågelsångens industriområde	Sortering, bearbetning och mellanlagring av metallskrot
Nisses Bilskrot i Åtvidaberg AB, Fågelsångens industriområde	Bilskrot
Holmbo Bilskrot, Holmbo- Kvarnvik	Bilskrot

Dessa verksamheter är förprovade (tillstånd eller anmälan) enligt miljöbalken eller tidigare miljöskyddslagen. Egenkontroll och myndighetstillsyn utförs regelbundet.

Gamla avfallsupplag

En kommunal avfallsplan ska även innehålla uppgifter om sådana avfallsupplag som inte längre tillförs avfall eller som inte längre används för detta ändamål. För varje sådant avfallsupplag ska i planen finnas uppgifter för bedömning av den risk från miljöskyddssynpunkt upplaget kan medföra.

En utredning av gamla avfallsupplag inom kommunen gjordes 1989 och redovisades i avfallsplanen från 1993.

Där angavs bland annat en f d industritipp i Centrala industriområdet i Åtvidaberg. Denna tipp har genomgått en omfattande sanering under år 2002-2003. Uppföljande kontroll pågår. Den del av Centrala industriområdet som är beläget norr om kraftverkskanalen är dock fortfarande till stora delar utfylld med gammalt avfall bestående av slagg från det kopparsmältverk som fanns inom området fram till början av 1900-talet.

Länsstyrelsen har nu även tagit fram en rapport (2004:18) över gammalt gruvavfall i Östergötland. I rapporten beskrivs följande områden inom Åtvidabergs kommun: Bersbo, Mormorsgruvefältet, Malmviksgruvan, Edshyttan och Hagengruvan.

Länsstyrelsen har upprättat en databas över alla kända avfallsupplag och andra kända platser där marken kan vara förorenad på grund av olika verksamheter. I de flesta fall har en preliminär klassning av riskerna gjorts. Gamla avfallsupplag i Åtvidabergs kommun med en preliminär riskklass redovisas i bilaga.

Mål för avfallshanteringen

Avfallshanteringen påverkas numera av såväl internationella som nationella miljömål. Avfallshanteringen i Sverige är inte isolerad från avfallshanteringen i andra länder. Framför allt påverkas vi starkt av EU's direktiv. Även regionalt och lokalt arbetar man sedan en tid mer målstyrt inom miljöområdet. Detta är bland annat en följd av att miljöbalken infördes och riksdagens övergripande målsättning att till kommande generationer överlämna ett ekologiskt hållbart samhälle där de olika miljöproblemen ska vara lösta.

EU's avfallshierarki

En grundläggande utgångspunkt är den avfallshierarki som EU-staterna enats kring. I första hand innebär den att vi ska producera så lite och så ofarligt avfall som möjligt. För avfall som ändå uppstår prioriteras materialåtervinning framför energiåtervinning när detta är miljömässigt motiverat. I sista hand ska avfallet tas omhand genom deponering. I valet mellan materialåtervinning och förbränning finns inga självklara svar på vilken metod som är att föredra för alla typer av avfall. Generellt stödjer flera analyser materialåtervinning som låter material och näringsämnen ingå i ett kretslopp.

Nationella mål

För att vägleda arbetet mot ett hållbart samhälle har riksdagen beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål. Målen anger kursen för miljöarbetet på alla nivåer såväl i Sverige som för arbetet internationellt. Målen är formulerade utifrån hur mycket miljön tål och vilar på fem grundläggande värden.

Miljökvalitetsmålen syftar till att:

- främja människans hälsa
- värna den biologiska mångfalden och naturmiljön
- ta tillvara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- trygga en god hushållning med naturresurserna

De nationella miljökvalitetsmålen är:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Skyddande ozonskikt
5. Ingen övergödning
6. Levande sjöar och vattendrag
7. Hav i balans
8. Myllrande våtmarker
9. Storslagen fjällmiljö
10. Giftfri miljö
11. Säker strålmiljö
12. Grundvatten av god kvalitet
13. Levande skogar
14. Ett rikt odlingslandskap
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Avfallshanteringen är en viktig del i miljökvalitetsmålen. För att klara målen måste avfallsfrågan behandlas i ett större perspektiv och inte bara ses som en kvittblivningsfråga.

Avfallshanteringen berörs av flertalet av miljökvalitetsmålen, direkt eller indirekt. Som exempel kan utsläpp av deponigas från avfallsupplag bidra till växthuseffekten och berör målet om begränsad klimatpåverkan. Det gäller naturligtvis också transporter av avfall med utsläpp av koldioxid från transportfordonens motorer. Miljöskadliga ämnen i avfall kan motverka målet om giftfri miljö, osv.

Till miljökvalitetsmålen hör ett antal nationella delmål för att konkretisera miljöarbetet. Följande nationella delmål avser i sin helhet avfallsfrågor:

- Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall ska minska med minst 50 % till år 2005 räknat från 1994 års nivå samtidigt som den totala mängden genererat avfall inte ökar.
- Samtliga avfallsdeponier har senast år 2008 uppnått enhetlig standard och uppfyller högt uppställda miljökrav enligt EU's beslutade direktiv om deponering av avfall.
- Senast år 2010 ska minst 35 % av matavfallet från hushåll, restauranger, storkök och butiker återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser källsorterat matavfall till såväl hemkompostering som central behandling.
- Senast år 2010 ska matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier m.m. återvinnas genom biologisk behandling. Målet avser sådant avfall som förekommer utan att vara blandat med annat avfall och är av sådan kvalitet att det är lämpligt att efter behandling återföra till växtodling.

Regionala mål

Under ledning av länsstyrelsen och skogsvårdstyrelsen har miljö kvalitetsmålen anpassats till regional nivå. Arbetet med detta har utförts i arbetsgrupper med representanter från olika samhällssektorer, näringslivet och kommuner i länet. Resultatet finns i ett regionalt miljöprogram - Mål i sikte, miljömål för Östergötland, länsstyrelsens rapport 2004:3. Programmet är uppbyggt med regionala miljömål, kommentar till respektive delmål samt exempel på konkreta åtgärder för att nå det aktuella målet. Exempelen på åtgärder anges med kursiv stil nedan. Delmål med direkta exempel på åtgärder inom avfallsområdet redovisas här.

Regionala delmål under miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö:

- 2010 ska särskilt farliga ämnen successivt ha fasats ut från användning.
- 2010 ska minst 90 % av den försålda mängden batterier samlas in.
- *Kommuner och renhållningsföretagen behöver genomföra informationskampanjer för att öka hushållens kunskap om hantering av farligt avfall*
- *Alla uttjänta batterier behöver lämnas till för ändamålet avsedda återlämningsställen*

Regionalt delmål under miljö kvalitetsmålet Skyddande ozonskikt:

- 2010 ska utsläppen av ozonnedbrytande ämnen till största delen ha upphört.
- *Kommuner och försäljare behöver informera såväl näringsidkare som hushåll om insamlingen av avfall som utgörs av kylskåp och frysar för att ta hand om deras innehåll av ozonnedbrytande ämnen.*

Regionalt delmål under miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö:

- 2005 ska mängden avfall som deponeras ha minskat med 60 procent jämfört med 1994 års nivå, från 160 000 ton till 64 000 ton, samtidigt som insamlingsgraden för avfall med producentansvar ska ha ökat jämfört med år 2000.

Kommentar: Målet är preciserat och skärpt i förhållande till det nationella delmålet beslutat av riksdagen: "Mängden deponerat avfall exklusive gruvavfall ska minska med minst 50 procent till år 2005 räknat från 1994 års nivå, samtidigt som den totala mängden genererat avfall inte ökar". Målet är skärpt med anledning av de regionala möjligheterna. Syftet med målet är att minska miljöbelastningen från deponier genom att minska de avfallsmängder som deponeras samt att bidra till giftfria och resurssnåla kretslopp via ökad resurshushållning.

- *Kommunerna och renhållningsföretagen behöver ta fram ett handlingsprogram och genomföra informationskampanjer för att öka enskilda hushålls och mindre företags kunskap om hantering och miljöpåverkan av farligt avfall.*
- *Enskilda hushåll behöver utöka källsorteringen av såväl avfall som omfattas av producentansvar som farligt avfall och resterande brännbart respektive icke brännbart avfall.*

- *Industrier och byggföretag behöver förbättra källsorteringen av sitt avfall.*
- *Näringslivet behöver utveckla sitt system med högre tillgänglighet och kvalitet för insamling av producentansvarsmaterialen.*
- *Kommunerna behöver använda avfallsavgiften för att stimulera alternativen till deponering av avfall.*
- *Kommunerna behöver i samverkan med Länsstyrelsen bedriva ett utvecklingsarbete för att finna kretsloppsanpassade lösningar för näringsämnen i slam från de kommunala reningsverken.*

Lokala mål

Kommunfullmäktige antog 1999 ett visionsdokument för en Lokal Agenda 21. I detta dokument finns mål angivna för år 2020 samt mer kortsiktiga mål för år 2005.

Inom avfallsområdet finns följande angivet under dokumentets olika rubriker:

2020

- Mängden avfall som läggs på tipp skall minska med minst 80 %.
- Avloppsslam från reningsverk och enskilda avloppsanläggningar är av god kvalitet och används som jordförbättringsmedel.

2005

- Inget organiskt eller brännbart material deponeras.
- Alla hushåll och arbetsplatser kan på ett betryggande sätt källsortera avfall.
- Allt farligt avfall samlas in separat och omhändertas säkert.
- Möjligheter att lämna miljöfarligt avfall är förbättrad.
- Antalet miljöstationer har fördubblats.
- Hantering av sopor, latrin, slam samt destruktion är miljöanpassat.
- Aska från fastbränsleeldning återförs, när det är möjligt ur kvalitets-, miljö och naturskyddsaspekt, till lämplig skogs- och jordbruksmark.
- Alla företag/verksamheter har en aktuell intern avfallsplan som avser sortering och omhändertagandet av avfall som uppkommer i verksamheten.

Kommande avfallshantering i Åtvidabergs kommun

I 15 kap 11 § miljöbalken fastslås att kommunen har en skyldighet att i en avfallsplan redovisa vilka åtgärder som man ämnar vidta för att minska avfallets mängd och farlighet. Nedan redovisas hur avfallshanteringen bör utvecklas i Åtvidabergs kommun från och med år 2006. De mål som angivits ovan är utgångspunkt för planerad hantering.

Information

En viktig ingrediens för den framtida avfallshanteringen är att nå ut med relevant information till invånare och verksamheter inom kommunen.

Ett nytt övergripande mål bör ställas upp med följande lydelse:

- Alla som bor och verkar i kommunen ska ha god kännedom om avfallshanteringen och dess betydelse för ekologisk hållbar utveckling.

Trots successivt minskat praktiskt ansvar för avfallshanteringen har kommunen fortfarande en viktig uppgift att fylla för att avfallssystemen ska fungera. För kommuninvånarna upplevs kommunen ofta som den naturliga kontakten när de har synpunkter på avfallshanteringen, oavsett vem som formellt är ansvarig för avfallet. Det är viktigt att kommunen även i fortsättningen har en lokal överblick, bland annat för att fullfölja det övergripande planeringsansvaret. Kommunen har också därmed genom olika bestämmelser fått ett övergripande informationsansvar gentemot hushållen, inte enbart gällande det avfall för vilket kommunen har ett renhållningsansvar. Ett motiv till detta är att det anses viktigt att informationen sker samlad och att den är anpassad efter de lokala förhållandena.

Informationen behöver förbättras genom anvisningar om hur avfallssorteringen ska gå till, varför den görs men även vilket resultat som den gett upphov till i form av faktisk återvinning.

Denna återkoppling bör kunna motivera hushållen till mer omfattande källsortering och ett bättre insamlingsresultat.

Information är ett viktigt styrmedel för att uppnå önskade mål.

Farligt avfall

Det farliga avfallet är ur miljö- och hälsosynpunkt på grund av sitt innehåll det viktigaste avfallet att sortera ut från övrigt avfall.

Det är betydelsefullt att insamlingen av farligt avfall sker på en hög och jämn nivå med ambitionen att samla in allt farligt avfall, såväl från hushåll som från verksamheter.

Genom en sådan utsortering ökar möjligheterna att minska spridningen av skadliga ämnen samtidigt som de kan tas omhand bättre.

Kommunen har obligatoriskt ansvar för såväl insamling som behandling av hushållens farliga avfall. En hög grad av servicenivå i form av många insamlingsställen har visat ett samband med större mängd insamlat farligt avfall. Kommunen har att överväga möjligheten att, i enlighet med ovan angivet lokalt mål, anordna ytterligare en miljöstation mer centralt i tätorten. Avståndet till nuvarande miljöstation för hushållens farliga avfall vid Korshults avfallsanläggning är inte särskilt stort om man jämför förhållanden i till exempel större städer med flera miljöstationer. Men genom att anläggningen ligger utanför tätorten kan avståndet ändå upplevas som stort och att tillgängligheten inte är helt bra. Att upprätta en ny miljöstation måste dock avvägas mot frågor kring säkerhet, bemanning och ekonomi. Ett alternativ till ytterligare en miljöstation är fastighetsnära insamling av hushållens farliga avfall, vilket dock märkbart kommer att öka kommunens kostnader. Ett tredje och ekonomiskt rimligare alternativ är att återuppta turer med så kallad miljöbil. De två senast nämnda alternativen ökar även servicenivån för andra delar av kommunen än centralorten. För högre insamlingsgrad behöver sannolikt även information om vad som är farligt avfall och var man kan lämna detta förbättras, i enlighet med ovanstående punkt om information.

För att öka tillgängligheten ska turer med miljöbil för insamling av hushållens farliga avfall återupptas och genomföras minst en gång vartannat år.

Till hushållens farliga avfall hör även osorterade småbatterier. Kommunen har enligt förordningen om batterier ansvar för att det finns inlämningsställen och att batterierna transporterats bort för sortering och behandling.

Insamling av småbatterier ska kontinuerligt följas upp och utvärderas när det gäller insamlingsplatser och insamlingsresultat.

För verksamheters farliga avfall råder för närvarande transportmonopol i Åtvidabergs kommun sedan 1980-talet efter beslut i kommunfullmäktige. Det innebär att det farliga avfallet alltid måste transporteras genom kommunens försorg, ett uppdrag som hittills legat på Tekniska verken i Linköping AB. Regeringen har föreslagit att möjligheten till sådant utökat ansvar skall upphöra. Frågan utreds för närvarande. Det hindrar dock inte kommunen att själv besluta om att transportmonopolet ska upphöra. Fördelen med monopolet är att man på ett enkelt sätt kan få fram samlad statistik, vilket bland annat kan underlätta för tillsynsmyndigheten samt vid kommunens avfallsplanering. Kommunen bör överväga om monopolet ska vara kvar eller inte. Det lämpligaste i nuläget är att avvakta centralt beslut i frågan.

Ytterligare information behövs till verksamheter i kommunen om de regler som gäller för yrkesmässig borttransport av farligt avfall samt att miljöstationen vid Korshults avfallsanläggning endast är avsedd för hushållens farliga avfall. Information under hösten 2004 som lämnades till mindre företag innebar att fler verksamheter numera hanterar sitt farliga avfall enligt gällande regler och inte belastar hushållens avgifter för renhållningen. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka att kommunens egna verksamheter i många fall ger upphov till farligt avfall och att det då gäller samma regler som för andra verksamhetsutövare.

Hushållsavfall

Utgångspunkten för hanteringen av hushållsavfall i kommunen den kommande perioden är Tekniska nämndens beslut om behandlingsinriktning den 7 februari 2005, TF § 17.

Kommunen ska fortsätta med fastighetsnära insamling av hushållsavfallet i ett kärl. Det insamlade avfallet ska behandlas genom förbränning i anläggning utanför kommunen.

För att bidra till det nationella delmålet om biologisk behandling av matavfall är avsikten att så snart som möjligt komplettera det nuvarande systemet med separat insamling av sådant organiskt avfall från storkök, restauranger och butiker som kan kvalitetssäkras och därmed kan behandlas genom rötning eller kompostering.

Hushållen ska informeras om att hemkompostering av hushållens matavfall bidrar ytterligare till det nationella delmålet.

Enligt Regeringens skrivning avser målet om biologisk behandling källsorterat avfall till såväl hemkompostering som central behandling.

Som skäl till att inte samla in allt matavfall, d v s även från hushållen, anges att det bedöms vara för tidigt att gå in i detta eftersom man ännu inte kommit så långt med utbyggnaden av behandlingskapacitet. Det finns ingen anläggning för sådant avfall i närheten och Åtvidabergs kommun är för liten för att själv ta initiativ till en ny anläggning. En viktig fråga är också att det erfarenhetsmässigt har varit svårt att få bra kvalitet på hushållens biologiska avfall vid central insamling vilket i sin tur innebär att det kan vara svårt att avyttra avfallet såväl som slutprodukten. Det är betydligt lättare att kvalitetssäkra biologiskt avfall från storkök etc. För sådant kvalitetssäkrat avfall finns det också redan i regionen behandlingsanläggningar för framställning av biogas som förädlas till fordonsgas och rötrest som blir gödning.

Kommunen har för avsikt att följa utvecklingen inom biologisk behandling av avfall och göra nya överväganden senast inför nästkommande upphandlingsperiod.

För att kunna följa upp i vilken grad hemkompostering sker krävs bättre registrering och uppföljning av gällande anmälningsplikt enligt miljöbalken med tillhörande förordning.

Producentansvarsavfall

Kommunen har ett informationsansvar när det gäller det producentansvarsavfall som källsorteras hos hushållen, se avsnittet om information ovan. Producenterna är genom sina materialbolag skyldiga att samråda med kommunen om insamlingen och platser för insamlingen.

Producenternas materialbolag bör överväga att återupprätta en återvinningsstation i huvudortens centrum samt även möjligheten till fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper.

Förslagsvis bör, om möjligt, återvinningsstationen läggas i anslutning till de båda stora livsmedelsbutikerna eller dess parkeringar. En diskussion om fastighetsnära insamling ligger i linje med Regeringens bedömning att ”producenternas insamlingssystem bör anpassas efter de lokala förutsättningarna och företrädesvis genom fastighetsnära insamling där så är lämpligt”. Det är sålunda producenterna som har ansvaret att förbättra tillgängligheten för konsumenterna.

Verksamhetsavfall

Kommunen har inget ansvar för insamling och behandling av verksamhetsavfallet utöver att det även ska ingå i kommunens övergripande avfallsplanering samt att det till viss del hanteras på Korshults avfallsanläggning som drivs i kommunens regi.

Erfarenheten från mottagning av verksamhetsavfall vid Korshults avfallsanläggning visar på ett behov av att öka graden av källsortering och minska mängden blandat avfall.

Detta gäller främst inom gruppen bygg- och rivningsavfall där det finns vissa tolkningsmöjligheter vad avser lagkravet att sortera ut brännbart avfall vid källan. Men en bedömning är att man behöver utveckla källsorteringen även vid andra typer av verksamhet inom kommunen. Sortering vid källan innebär renare fraktioner än om blandat avfall sorteras vid ett senare tillfälle. Ansvaret för detta ligger på respektive avfallsproducent eller avfallsinnehavare. Det är viktigt att påpeka att kommunens egna verksamheter alstrar avfall. Kommunen och dess förvaltningar är då avfallsproducent med samma ansvar som andra verksamhetsutövare.

Korshults avfallsanläggning

Det har genom införlivande av EU-direktiv i svensk lagstiftning kommit strängare krav på deponering av avfall. Bland annat finns nya regler om utformningen av en deponi. Alla befintliga deponier måste anpassas till dessa regler innan utgången av år 2008. Kommunen som verksamhetsutövare vid avfallsanläggningen måste därför ta ställning till om deponering skall fortsätta eller om deponin ska avslutas. Om deponin avslutas helt måste avfall som inte kan tas omhand på annat sätt än genom deponering köras till någon anläggning utanför kommunen. Om deponin ska drivas vidare måste man överväga vilken typ av avfall som ska deponeras eftersom kraven i föreskrifterna skiljer sig åt beroende på vilken deponiklass som avses, d v s om deponin ska avse icke-farligt avfall (deponiklass 2) eller enbart inert avfall (deponiklass 3). Oavsett om deponin avslutas eller inte krävs en speciell sluttäckning enligt bestämmelserna.

De avfallsmängder som deponeras har minskat betydligt under de senaste åren på grund av bättre utsortering i kombination med förbud att deponera brännbart och organiskt avfall. Behovet av deponiytor har därför minskat. Detta bör beaktas när man gör ekonomiska överväganden om deponins framtid. Är det kostandseffektivt att anpassa deponin efter gällande regler för en mindre mängd avfall jämfört med att köra detta deponiavfall till annan anläggning utanför kommunens gränser? Samtidigt innebär mindre mängd deponiavfall att nuvarande ytor som är avsedda för deponering räcker längre vid fortsatt drift.

Kommunen har lämnat in en anpassningsplan för fortsatt drift av deponin för mottagning av icke-farligt avfall (deponiklass 2) även efter år 2008. Anpassningsplanen ska godkännas av länsstyrelsen.

I samband med de nya mottagningsregler som införts för deponering av avfall ska kommunen förfina och utveckla rutinerna för mottagning och hantering av det avfall som förs in och lämnar avfallsanläggningen.

I nuläget är avfallsanläggningen öppen vardagar under dagtid kl 07.00-16.00, samt en lördag per månad kl 08.00-12.00. Det har framförts önskemål att man ska kunna lämna avfall även på kvällstid. Framförallt kommuninvånare som pendlar till sina arbetsplatser i andra kommuner kan ha svårt att passa in nuvarande tider.

Kommunen ska överväga andra öppettider vid Korshults avfallsanläggning för att öka allmänhetens tillgänglighet till återvinningscentralen.

Avgifts-/taxesystem

För renhållningstaxan gäller självkostnadsprincipen. Avgifterna ska täcka kostnaderna för insamling, transport, behandling, information, administration, planering och utveckling av verksamheten. I taxan ingår därmed även kostnader för hantering av grovavfall vid Korshults återvinningscentral, miljöstationen för hushållens avfall, insamlingen av småbatterier samt insamling av trädgårdsavfall i Åtvidaberg och Grebo. Det innebär också att även vid beviljad dispens ska en grundavgift tas ut för att täcka även den typen av kostnader.

Huvudprincipen är att om man äger eller har nyttjanderätten till en fastighet i kommunen ska man solidariskt bidra till alla avfallskostnaderna.

Dagens renhållningsavgift består endast av en fast del. Sopkärlen i kommunen är dock redan förberedda för identifiering, t ex för vägning av avfallet. Kommunen kan följa utvecklingen och senare överväga om viktbaserad taxa för insamling av hushållsavfall ska provas/införas.

På många håll i landet vägs avfallet från hushållen vid hämtning. Man har då även en rörlig del i taxan baserad på ett kilopris. Avsikten med en viktbaserad taxa är att styra mot återvinning, källsortering och hemkompostering. I Linköping där avfallet från alla hushåll vägs har man konstaterat att mängden insamlat hushållsavfall per invånare är klart lägre än riksgenomsnittet, även om man i övrigt anser att det är svårt att dra några slutsatser om hur den viktbaserade avgiften påverkar. Systemet i Linköping ökar visserligen kostnaderna något men det upplevs som rättvist och behovet av dispenser blir mindre än med ett konventionellt system. Det behöver dock inte innebära att systemet med vägning är lämpligt i en annan, i vårt fall, mindre kommun.

För Korshults avfallsanläggning finns en taxa med särskilda mottagningsavgifter för verksamhetsavfall. Hushåll med renhållningsabonnemang i kommunen får lämna grovavfall som normalt uppkommer vid boende utan extra kostnad. Företag och andra verksamheter debiteras dock enligt taxan. Avfall från verksamheter vägs vid ankomsten till avfallsanläggningen. Det har dock hittills visat sig att även verksamheter lämnat avfall transporterat med släpvagn eller mindre lastbilar utan vägning och debitering. Därför har kommunen infört ett kupongsystem för att skilja sådant verksamhetsavfall från det som lämnas privat av hushållen. Detta sker av rättvisesynpunkt och ekonomiska skäl. Det är inte meningen att kostnaden för hanteringen av detta avfall ska belasta hushållsabbonnenterna. Verksamheterna kan mot faktura köpa ett kuponghäfte. Varje kupong berättigar till att lämna en sådan mängd avfall som ryms i en mindre skåpbil/lastbil eller på en ordinär släpvagn till personbil under förutsättning att avfallet sorteras i rätt fraktion på återvinningscentralen. Eftersom kupongsystemet införts först från och med 2005 bör kommunen följa upp och vid behov utveckla detta system.

Mottagningsavgifterna vid Korshults avfallsanläggning ska successivt anpassas så att de bidrar till att styra bort från att avfall lämnas blandat för sortering eller för direkt deponering.

Tillsyn

Avfallshantering regleras i första hand i miljöbalken med förordningar och föreskrifter. Begreppet tillsyn omfattar förutom ren myndighetsutövning, med föreläggande och beslut,

även rådgivning. Tillsynsansvaret över avfallshanteringen inom kommunen vilar på bygg-, miljö- och räddningsnämnden, som utövar tillsyn genom bygg- och miljökontoret. Över vissa så kallade B-anläggningar har länsstyrelsen ett tillsynsansvar. I nuläget gäller det vissa verksamheter i kommunal regi som kräver tillstånd. Tillsynen sker både vid verksamheter där avfall uppkommer och vid verksamheter som på olika sätt samlar in och hanterar avfall. Tillsyn ska även ske över producentansvaret för förpackningar m.m. Myndighetsnämnden ska beakta behovet av tillsyn inom avfallsområdet vid sin tillsynsplanering.

En väl fungerande tillsyn är ytterligare ett sätt att styra avfallshanteringen, utöver information och taxor/avgifter.

Planfrågor

I nu gällande översiktsplan för Åtvidabergs kommun finns inte Korshults avfallsanläggning markerad särskilt. I kommande revidering av översiktsplanen bör erforderligt område för anläggningen föras in i planen. Därvid bör diskuteras skyddsavstånd, grundvattenbarriär etc.

Det kan vara aktuellt att även lägga in andra platser för avfallshandling inom kommunen i översiktsplanen eller fördjupade översiktsplaner. Det kan till exempel gälla återvinningsstationer eller sortergårdar. Kommunen har ett planeringsansvar för att se till att det finns platser för anläggningar som krävs för en rationell och fungerande avfallshandling, även om det inte är kommunen som är ansvarig att uppföra anläggningen.

Avfallshandling bör även finnas på dagordningen vid planering av nya bostadsområden eller ändringar i befintliga detaljplaner.

Det finns ett behov av att avfallshandling och anläggningar för avfall ska belysas tydligare i kommunens fysiska planering.

Regional samverkan

Avfallshandling omges av allt fler bestämmelser och krav. Detta leder bland annat till att kommunernas behov av kunskap inom området ökar. Samtidigt krävs att handlingen ska bli allt mer kostnadseffektiv. Bedömningen är att det i framtiden kommer att finnas ett allt större behov av samverkan, bland annat mellan olika kommuner.

Åtvidabergs kommun har beslutat att samarbeta med Söderköpings och Valdemarsviks kommuner vad avser kundtjänst och debitering av renhållnings- och VA-avgifter. Avtalet mellan kommunerna löper under tre år från och med 2006 och ska innan avtalstidens slut utvärderas inför en fortsättning.

För att underlätta för kommunerna att följa utvecklingen inom avfallsområdet har föreningen def.waste bildats inom regionen. def.waste ekonomisk förening är öppen för kommuner och av kommuner helägda bolag inom d-, e-, f- och h- län. Åtvidabergs kommun är en av medlemskommunerna. Syftet med föreningen är att regionalt samordna gemensamma frågor inom avfallsområdet, samordna informationsinsatser, tillsammans driva en utveckling av avfallshandling i medlemskommunerna, fungera som ett gemensamt kompetens- och resurscenter samt verka för ekonomiskt och miljömässigt bästa lösningar i samarbetskommunerna. Syftet med samarbetet är dock inte att fusionera verksamheterna,

likställa avgifterna mellan kommunerna eller på annat sätt flytta ansvar för verksamheten mellan samarbetskommunerna.

Åtvidabergs kommun är öppen för olika samarbetsprojekt med andra kommuner inom avfallsområdet.

Avfallsplanens konsekvenser

Miljökonsekvenser

Enligt 6 kap 11 § miljöbalken ska en myndighet eller kommun när den upprättar eller ändrar en plan eller program, som krävs i lag eller annan författning, göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas. Inom ramen för en miljöbedömning enligt 11 § skall myndigheten eller kommunen upprätta en miljökonsekvensbeskrivning där den betydande miljöpåverkan som planens eller programmets genomförande kan antas medföra identifieras, beskrivs och bedöms. Rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd skall också identifieras, beskrivas och bedömas.

Enligt förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar skall en miljöbedömning alltid göras till en avfallsplan om planen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i bilagor till förordningen. I övrigt gäller särskilda kriterier för om en miljöbedömning/miljökonsekvensbeskrivning ska göras och vilken omfattning en sådan ska ha. Uppgifterna i en miljökonsekvensbeskrivning skall vara rimliga med hänsyn till aktuell kunskap, planens innehåll och detaljeringsgrad, allmänhetens intresse och att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövning av andra planer eller i tillståndsprövning av verksamheter eller åtgärder.

Kommunen bedömer att det inte behövs upprättas någon mer omfattande miljökonsekvensbeskrivning till denna avfallsplan eftersom de anläggningar för avfallshantering som anges i planen redan är i drift samt att frågor kring dessa anläggningar har bedömts och kommer att bedömas bättre i samband med prövning enligt miljöbalkens regler om tillstånd och anmälan av miljöfarlig verksamhet.

Utgångspunkten för avfallsplanen är EU's avfallshierarki. Hela avfallshierarkin syftar till att miljöbelastningen för avfallshanteringen ska minimeras. De åtgärder som föreslås i planen, inte minst information, bedöms medverka till att denna målsättning på sikt skall uppfyllas. Även om miljöeffekter är lätta att förstå är det omöjligt att kvantifiera dessa i detta sammanhang.

Kommunen tar till att börja med inte hela steget fullt ut när det gäller principen att biologisk behandling av avfall normalt ska gå före förbränning. Det saknas i dag en anläggning för hushållens matavfall inom regionen. Om sådan separat insamling sker nu skulle avfallet behöva transporteras en betydligt längre väg vilken ger negativ miljöpåverkan på grund av bränsleförbrukning och utsläpp från transportfordonen. Det har också visat sig svårt i dagsläget att få bra kvalitet på hushållens sortering av matavfall. Kommunen är för liten för att klara av att själv uppföra en anläggning för biologisk behandling. Att förbränna allt det hushållsavfall som hämtas fastighetsnära i en förbränningsanläggning inom regionen och

utnyttja avfallets energiinnehåll bedöms därför för närvarande vara rimligt även ur miljösynpunkt. Det innebär också att annat bränsle kan sparas. Genom att ställas sig positiv till att delta i samverkan regionalt med andra kommuner kan förhoppningsvis avfallsplanens intentioner i frågan uppnås på längre sikt. Att genom föreslagen information få hushållen att sortera ut och själva inom den egna fastigheten kompostera såväl trädgårdsavfall som visst matavfall minskar de mängder som måste transporteras till förbränningsanläggning utanför kommunens gränser vilket torde minska miljöbelastningen på grund av utsläpp och annan påverkan från transporterna. En förutsättning är att komposterna sköts på ett bra sätt.

Om man klarar att samla in allt farligt avfall som uppkommer inom kommunen undviks risker inför framtiden med förorenad mark och förorenat grund- och ytvatten. Samtidigt minskar också riskerna för människors hälsa. Om man sorterar ut det farliga avfallet undviks att det vid förbränning förorenar rökgaser och askor eller att det hamnar i rötresten eller komposterat material i de fall biologisk behandling sker.

Deponering av avfall har minskat på grund av bättre sortering och återanvändning eller återvinning. Förbud mot deponering av brännbart avfall och organiskt avfall har ytterligare bidragit till att numera endast en liten del av avfallet deponeras. Påverkan av miljön vid normal drift vid Korshults avfallsanläggning utgörs av föroreningar i lakvatten som vid bräddning når bäcken mot Fallasjön samt risk för förorening av grundvatten nedströms anläggningen, Viss lukt och buller kan förekomma i nära anslutning till anläggningen vid avfallshanteringen där. Om avfallsplanen följs kommer den mängd avfall som deponeras att minska ytterligare samtidigt som detta avfall bör vara mindre miljöskadligt. Kunskapen om avfallet kommer att öka genom karakterisering och mottagningskontroll. Om deponin ska vara i drift efter år 2008 kommer åtgärder att behöva vidtas som minskar risken för miljöpåverkan ytterligare.

Ekonomiska konsekvenser

I avfallsplanen framhålls en större informationsinsats. Ansvaret för informationen ligger i första hand på kommunen. Detta innebär en ökad kostnad. Men bättre sortering av producentansvarsavfall ur hushållsavfallet samt utökad hemkompostering innebär mindre mängd hushållsavfall till förbränning (eller annan framtida behandling). Det innebär att behandlingskostnaderna minskar eller vid prishöjningar inte ökar så mycket för kommunen och dess abonnenter. Detta är om än viktigare vid införande av skatt på förbränning av avfall. Just införande eller höjning av skatter inom avfallsområdet är en osäkerhetsfaktor i detta sammanhang.

En ökad insamling av farligt avfall innebär en högre behandlingskostnad, såväl för kommunen när det gäller hushållens farliga avfall som för övriga avfallsproducenter. Men samtidigt medför detta en mycket stor miljönytta som måste vägas in. Man förebygger också framtida saneringskostnader. När de faktiska kostnaderna blir uppenbara skulle detta också kunna leda till att man blir mer mån om att vid inköp undvika sådana produkter och varor som ger upphov till farligt avfall då de förbrukats. Det bör nämnas att det finns lagkrav på såväl att samla in allt farligt avfall som att alltid välja produkter som har så liten påverkan på hälsa och miljö som möjligt. Ett eventuellt införande av fastighetsnära insamling av hushållens farliga avfall innebär en kraftig fördyring av kommunens avfallshantering, men även turer med miljöbil ökar kostnaderna för kommunen.

Om man ska uppfylla de nya deponi- och mottagningskrav som gäller ökar kostnaderna för driften av Korshults avfallsanläggning. Kommunen har redan påbörjat fondering för att täcka framtida kostnader till följd av lagkraven.

Praktiska konsekvenser

Avfallsplanens innehåll innebär i princip inga praktiska konsekvenser för kommunens organisation. Nuvarande organisation inom kommunen bedöms kunna bibehållas.

Avfallsplanen, med stöd av gällande lagar och föreskrifter, ställer större krav på olika aktörer i kommunen - såväl enskilda medborgare som verksamheter - att genom engagemang, rutiner och anordningar sörja för att uppnå bättre resultat när det gäller förebyggande åtgärder, källsortering och ett ur miljösynpunkt bra omhändertagande av det avfall som uppkommer.

Referenser

Förpacknings- och tidningsinsamlingen, Kommunstatistik över insamling av glas-, plast- och metallförpackningar, www.ftiab.se

Jönköpings kommun 2004, Avfallsplan 2004-2010, www.jonkoping.se

Linköpings kommun, Avfallsplan 2006 och lokala föreskrifter för avfallshantering, Remissversion maj 2005

Länsstyrelsen Östergötland, Mål i sikte – Miljömål för Östergötland, Rapport 2004:3

Pressretur AB, Kommunstatistik över insamling av returpapper, www.pressretur.se

Regeringskansliet 2003, Ett samhälle med giftfria och resurssnåla kretslopp – Sammanfattning av regeringens proposition 2002/03:117

Svenska Renhållningsverksföreningen, Ordlista, www.rvf.se

Svenska Renhållningsverksföreningen, Svensk Avfallshantering 2005 – Årsskrift från RVF

Åtvidabergs kommun, Avfallsplan och renhållningsordning, Antagandehandling 1993-12-17

Åtvidabergs kommun, Åtvidaberg ett hållbart samhälle – Vision 2020 – Ett första steg mot en lokal Agenda 21, Antagandehandling 1999-12-17

Åtvidabergs kommun, Översiktsplan Åtvidabergs kommun, Antagandehandling 2001-05-31

Ordlista

Avfall	Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori enligt avfallsförordningen och som innehavaren gör sig av med, eller avser eller är skyldig att göra sig av med.
Avfallshantering	Verksamhet eller åtgärd som utgörs av insamling, transport, återvinning, och bortskaffande av avfall.
Bioavfall	Biologiskt lättnedbrytbart avfall, d v s den del av organiskt avfall som på kort sikt kan brytas ner i biologiska processer, t e x matavfall och trädgårdsavfall.
Biogas	Gas som bildas vid syrefri nedbrytning av biologiskt material, huvudsakligen bestående av metan och koldioxid
Biologisk behandling	Återvinning av humus, näring och/eller energi ur bioavfall genom aerob (med syre) eller anaerob (syrefri) behandling
Brännbart avfall	Sådant avfall som brinner utan energitillskott efter det att förbränningsprocessen startat
Bygg- och rivningsavfall	Avfall som uppkommit vid nybyggnad, tillbyggnad, renovering, ombyggnad eller rivning av byggnad
Deponi	Kontrollerat upplag för avfall som inte avses flyttas
Deponicell	Del av deponi avdelad mot kringliggande områden, ofta ämnad för en viss typ av avfall.
Elektriskt och elektroniskt avfall	Avfall från elektriska och elektroniska produkter inklusive alla komponenter, utrustningsdelar och förbrukningsvaror som har haft en elektrisk eller elektronisk funktion
Energiåtervinning	Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi
Farligt avfall	Avfall som särskilt anges i avfallsförordningen eller annat avfall som har en eller flera farliga egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt
Fastighetsnära insamling	Insamling på de fastigheter där avfallet uppkommit.
Förpackningar	Alla produkter, oavsett material, som framställs för att innehålla, skydda, hantera, leverera och presentera varor; från råmaterial till slutlig produkt och från producent till användare och konsument.
Grovsopor/grovavfall	Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl
Hushållsavfall	Avfall som kommer från hushåll och avfall från annan verksamhet som till sin typ eller sammansättning liknar det avfall som kommer från hushåll
Inert avfall	Avfall som inte kan ge upphov till störande reaktioner med ämnen det kommer i kontakt med, exempelvis sten och grus
Insamling	Uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport

Kompostering	Biologisk hantering där biologiskt avfall bryts ner under förbrukning av syre (jämför rötning)
Lakvatten	Vätska som rinner genom, tränger ut ur eller innehålls av avfall under deponering, mellanlagring eller transport
Latrin	Avfall från torrtoalett eller mulltoalett
Matavfall	Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin) som av kommersiell eller annan orsak inte gått till konsumtion
Materialbolag	Sammanlutning av producenter med syfte att uppfylla producentansvaret
Miljöstation	Vanligtvis bemannad mindre anläggning för mottagning av hushållens farliga avfall
Organiskt avfall	Avfall som innehåller organiskt kol, exempelvis biologiskt avfall och plastavfall
Producent	Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning (varuproducent) eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl (avfallsproducent)
Producentansvar	Producenters ansvar för vissa utpekade produkter under hela dess livscykel inklusive design, produktion och omhändertagande som avfall
Rötning	Syrefri behandlingsmetod för bioavfall där biogas bildas (jämför kompostering).
Tillsyn	Kontroll från myndighet över viss verksamhet.
Täckning	Material på deponi, ofta i flera lager, för att dränera lakvatten, förhindra regnvatten att tränga ner och ibland för att hindra avfallet att blåsa iväg. Mellantäckning läggs mellan lager av avfall, sluttäckning i ett tjockare lager överst, ibland med en avslutande plantering.
Vitvaror	Vanligen större hushållsprodukter, typ diskmaskin, tvättmaskin och kylmöbler. Någon absolut definition finns inte.
Återanvändning	Användning av en kasserad produkt utan föregående förädling
Återvinning	Användning av material, näringsämnen eller energi från avfall
Återvinningscentral (ÅVC)	Bemannad större anläggning för mottagning av grovavfall, trädgårdsavfall etc
Återvinningsstation (ÅVS)	Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper

BILAGA: Förteckning över gamla avfallsupplag i Åtvidabergs kommun

Nr	Namn	Period	Typ av avfall	Riskklass	Kommentar
1	Blidsäter, Björsäter	? -1949	Hushållsavfall	4	
2	Tegelsäter, Björsäter	1949-1969	Hushållsavfall	4	
3	Grebo kyrka	? -1962	Hushållsavfall	4	I mindre skala förekom okontrollerad tippning av trädgårdsavfall även senare
4	Redinge Lillgård	1962-1966	Hushållsavfall	4	
5	Falerums by	1953-1971	Hushållsavfall	4	Viss otillåten tippning har skett senare
6	Nybro, Falerum	1954-1966	Hushållsavfall och metallskrot	4	Viss otillåten tippning har skett senare
7	Mantorp, Hannäs	1963-1970	Hushållsavfall	4	
8	Rössel, Holmbo	1961-1965	Hushållsavfall	4	
9	Häckla	? -1966	Hushållsavfall och industriavfall	?	Utredning bör ske. Kommunen är huvudman.
10	Örsätter	1968 (under 3 månader)	Metallhydroxidslam, aluminiumfosfat	2	
11	Centrala industriområdet	1930-1967	Industriavfall	(2)	Sanerades 2002-2003. Uppföljning pågår.
12	Centrala industriområdet	? – början 1900-talet	Slagg från kopparframställning	2?	
13	Bersbo och Grönhögs gruvor	1200(?) -talet - början 1900-talet	Varp från sulfidmalm/ kopparbrytning	(1)	Sanerades 1989. Uppföljning pågår
14	Malmviksgruvan	1200(?) -talet – 1862	Varp från sulfidmalm/ kopparbrytning	1	
15	Mormorsgruvefältet	1200(?) -talet - 1879	Varp från sulfidmalm/ kopparbrytning	2	
16	Edshyttan	1700 - 1800-talet	Slagg från kopparframställning	?	Ingen riskbedömning har gjorts
17	Hagengruvan, Grebo	?	Varp från sulfidmalm/ kopparbrytning	-	Enl. bedömning finns det inte behov av mer undersökningar

Riskklassning:

Klass 1 – Mycket stor risk

Klass 2 – Stor risk

Klass 3 – Måttlig risk

Klass 4 – Liten risk